

تدوین مدل تورش‌های رفتاری سرمایه‌گذاران در ورزش استان کرمانشاه

فاتح فرازانی*

۱- استاد یار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور

دریافت: ۱۳۹۷/۰۴/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۶/۰۹

Developing a Model of Behavioral Biases of Sport Investors in Kermanshah Province

Fateh Faraziani*

1- Assistant Professor of sport management Departement, Payeme Noor University.

Received: (2018/07/02)

Accepted: (2018/08/31)

Abstract

The purpose of this study is to provide a model of behavioral biases of sports investors in Kermanshah province. The statistical population of this study included experts in sport management, economics and marketing specialists, private sector investors, club managers and sports boards. Sampling was done as a available sampling. The size of the population was unlimited, and 160 individuals formed the statistical sample of the research. The research instrument was a researcher-made questionnaire designed by investors' behavioral biases. The validity of the questionnaire was confirmed by sports and economics experts. The reliability of the questionnaire was 0.81 in a preliminary test. For analyzing the data, descriptive and inferential statistical methods including K_S, confirmatory factor analysis and path analysis using two SPSS.V. 22 and Smart PLS. V. 3 software were applied. Finally, the models were tested by structural equation modeling techniques to determine the impact and relevance of each factors. The findings of the research indicated that the data of this research are fitted with the structure of the research and theoretical basis of the research in the developed models. The prioritization of factors was based on the ability to explain the variable of behavioral biases of investors as follow: economic biases 0.78, cognitive biases 0.74, revelation biases of 0.49, preferential bias 0.48, emotional biases 0.31. Prioritizing economic issues announced the high impact of economic benefits on decision-making and targeting of investors to enter the field of sports.

Keywords

Behavioral biases, Kermanshah, Investment, Sport.

چکیده

هدف از این پژوهش تدوین مدل تورش‌های رفتاری سرمایه‌گذاران در ورزش استان کرمانشاه بود. جامعه آماری این تحقیق شامل متخصصین مدیریت ورزشی، اقتصاد و بازاریابی، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، مدیران باشگاه‌ها و هیئت‌های ورزشی بودند. نمونه‌گیری بصورت نمونه‌گیری در دسترس انجام پذیرفت. حجم جامعه نامحدود بود و تعداد ۱۶۰ نفر نمونه آماری تحقیق را تشکیل دادند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه محقق ساخته تورش‌های رفتاری سرمایه‌گذاران بود، روایی پرسشنامه به تایید متخصصین ورزشی و اقتصاد رسید. پایایی پرسشنامه در یک آزمون مقدماتی ۰/۸۱ گزارش شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی از جمله K_S، تحلیل عاملی تأییدی و تحلیل مسیر با کمک دو نرم‌افزار SPSS 22 و Smart pls. 3 استفاده شد. در نهایت الگوها، به وسیله فن الگو سازی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت تا میزان تأثیر و ارتباط هر یک از عوامل تعیین گردد. یافته‌های پژوهش حاکی از این بود که داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق در مدل‌های تدوین شده برازش مناسبی دارد. اولویت‌بندی عوامل بر اساس توانایی تبیین متغیر تورش‌های رفتاری سرمایه‌گذاران بدین ترتیب بود: تورش‌های اقتصادی ۰/۷۸، تورش‌های شناختی ۰/۷۴، تورش‌های مکاشفه‌ای ۰/۴۹، تورش‌های ترجیحی ۰/۴۸، تورش‌های عاطفی ۰/۳۸. در اولویت قرار گرفتن مسائل اقتصادی حاکی از تأثیر بالای منافع اقتصادی در تصمیم‌گیری و سوگیری سرمایه‌گذاران برای حضور در عرصه ورزش می‌باشد.

واژه‌های کلیدی

تورش‌های رفتاری، سرمایه‌گذاری، ورزش، کرمانشاه.

* نویسنده مسئول: فاتح فرازانی

E-mail: farazfateh2002@yahoo.com

*Corresponding Author: Fateh Faraziani

مقدمه

در مالیه رفتاری، ویژگی های رفتاری که بر فرآیند تصمیم گیری های افراد مؤثرند، مورد بررسی قرار می گیرند. این ویژگی ها "تورشه های رفتاری" ^۱ نامیده می شوند، اشراف بر تورش های رفتاری باعث می شود تا سرمایه گذاران با آگاهی بیشتری فرآیند تصمیم گیری خود را بررسی نمایند و در صورت مواجهه با تورش های گفته شده بتوانند به خوبی واکنش نشان داده و از انحراف در تصمیم گیری جلوگیری نمایند (۱۷). مالیه رفتاری به نظریه پردازان مالی و اقتصادی گوشزد می کند که در کنار سایر متغیرها، رفتار انسان را نیز در نظر بگیرند (۱۳). پیشینه ی مالیه رفتاری تقریباً به اوایل دهه هفتاد بازمی گردد. این شاخه ترکیبی علوم مالی، که در واقع علوم روانشناسی و بعضاً جامعه شناسی را برای تحلیل بهتر مسائل بازارهای مالی مورد استفاده قرار می دهد عموماً به بررسی فرآیند تصمیم گیری سرمایه گذاران و واکنش آنان در قبال شرایط مختلف بازارهای مالی می پردازد و تاکید آن بیشتر به تاثیر شخصیت، فرهنگ و قضاوت های سرمایه گذاران بر تصمیمات سرمایه گذاری می باشد. مالیه رفتاری کمک می کند تا با فرموله کردن مدلهای رفتاری، بهتر بتوانیم بازار سرمایه خود را شناخته و در رفع برخی تنگناهای ناشی از مدل های رفتاری، بهتر بتوانیم بازار سرمایه خود را شناخته و در رفع برخی تنگناهای ناشی از الگوهای رفتاری بهتر عمل نماییم. (۵).

از طرف دیگر در محیط ورزش شناسایی و در نظر گرفتن ویژگی های رفتاری افراد راغب به سرمایه گذاری در ورزش می تواند در سوق این افراد به سرمایه گذاری بیشتر در ورزش بینجامد. دنبال سرمایه گذاری در ورزش میزان اشتغال مستقیم و غیرمستقیم افزایش می یابد و در کنار آن امکان جذب درآمد از طریق برگزاری مسابقات بین المللی، جذب گردشگران بیشتر می شود و سطح سلامت و بهداشت جسمی و روانی جامعه افزایش می یابد (۷). میزان سرمایه گذاری دولت در بخش ورزش متناسب با رشد و جمعیت جامعه و متقاضیان ورزش نیست و چنانچه همین روند در آینده ادامه یابد، میزان کمبودها بیشتر آشکار می شود (۱۲). استان کرمانشاه به واسطه موقعیت جغرافیایی، چهارفصل بودن، توریست پذیر بودن و از طرف دیگر کم برخوردار بودن به لحاظ توسعه ورزشی نیازمند سرمایه گذاری و توجه بیشتر است. یکراه حل برای این مسئله سرمایه گذاری بخش خصوصی در این زمینه هست که از این طریق منابع و امکانات بیشتر در اختیار بخش ورزش قرار می گیرد، بهره برداری کارآمدتری به عمل می آید، کار آیی

فعالیت ها گسترش پیدا می کند، تجهیز منابع مالی افزایش می یابد و موجبات ارتقا و کارایی و رشد اقتصادی فراهم می شود (۱).

ورود مباحث تخصصی اقتصادی و مالی در حوزه ورزش منجر به کارآمد شدن مدیران برای جذب حامیان مالی و سرمایه گذاران می شود. مالیه رفتاری به نظریه پردازان مالی و اقتصادی گوشزد می کند که در کنار سایر متغیرها، رفتار انسان را نیز در نظر بگیرند (۱۳). پیشینه ی مالیه رفتاری تقریباً به اوایل دهه هفتاد بازمی گردد. این شاخه ترکیبی علوم مالی، که در واقع علوم روانشناسی و بعضاً جامعه شناسی را برای تحلیل بهتر مسائل بازارهای مالی مورد استفاده قرار می دهد عموماً به بررسی فرآیند تصمیم گیری سرمایه گذاران و واکنش آنان در قبال شرایط مختلف بازارهای مالی می پردازد و تاکید آن بیشتر به تاثیر شخصیت، فرهنگ و قضاوت های سرمایه گذاران بر تصمیمات سرمایه گذاری می باشد. مالیه رفتاری کمک می کند تا با فرموله کردن مدلهای رفتاری، بهتر بتوانیم بازار سرمایه خود را شناخته و در رفع برخی تنگناهای ناشی از الگوهای رفتاری بهتر عمل نماییم. (۵). پایه مالیه رفتاری، روانشناسی است که با استفاده از آن رفتار و قضاوت سرمایه گذاران و نیز خطاهای آنان به هنگام تصمیم گیری، بررسی می شود (۱۱). تلنگی ^۲ (۱۳۸۳) در مقاله خود تقابل نظریه های نوین مالی را با مالیه رفتاری مورد بررسی قرار داد. وی نظریه خود را با هدف ادغام روانشناسی با اقتصاد تحت عنوان استثنای بازار در مقابل نظریه دیگری با نام مالیه رفتاری به چالش کشید. هدف این مقاله مرور مفاهیم، مطالعات انجام شده در هر دو حوزه از تاریخ شکل گیری آنها، بررسی نقاط ضعف و قوت هر دو نظریه و چالش های پیش روی آنهاست. نتیجه گیری نهائی از مطالعه شواهد موجود حاکی از این واقعیت است که نقش مالیه رفتاری در تبیین رفتار عامل های اقتصادی غیرقابل انکار است (۱۵).

پژوهشگران و متخصصین مالیه رفتاری طبقه بندی های متفاوتی از تورش های رفتاری ارائه داده اند که در ادامه گزیده ای از این طبقه بندی ها ارائه می شود.

شهر آبادی ^۳ (۱۳۸۶). تقسیم بندی زیر را برای تورش های رفتاری ارائه داده است:

خود فریبی یا فرا اعتمادی: یعنی اعتماد بیش از حد به دانش و توانایی ها

2. Talangi

3. Shahrbadi

1. Behavioral Biases

دسترس بودن و پشیمان گریزی، بازار و حسابداری ذهنی، رفتار توده وار بترتیب از مهمترین عوامل می باشند (۱۰). فلاح پور و عبداللهی^۲ (۱۳۹۰) برای وزن دهی تورش های رفتاری موثر در تصمیم گیری سرمایه گذاران در بازار بورس اوراق بهادار تهران تورش های ۳۶ گانه در قالب پنج گروه طبقه بندی کرده در رتبه بندی گروه های پنج گانه، گروه های "شناختی"، "عاطفی"، "پدیده های غیر عادی"، "رفتارهای مکاشفه ای" و در نهایت گروه "ترجیحی" به ترتیب اولویت های اول تا پنجم را کسب نمودند.

کشاوری و همکاران^۳ (۱۳۹۴) در پژوهشی تحت عنوان شناسایی عوامل تاثیر گذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری در ورزش حرفه ای ایران عامل به ترتیب اولویت مدیریتی و اجرایی با بار عاملی (۰/۹۲۲)، بازاریابی (۰/۸۹۰)، ویژه ورزش (۰/۸۵۹)، مرتبط با اقتصاد (۰/۸۴۲)، رسانه ای و تبلیغاتی (۰/۷۶۲)، حمایتی (۰/۷۴۶)، فرهنگی (۰/۷۱۹)، سیاسی (۰/۶۴۷) و قانونی (۰/۶۴۲) وجود دارند. یافته های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق در الگوی تدوین شده برازش (۰/۶۶۳) مناسبی داشت که حاکی از قوی بودن الگو جهت تبیین عوامل تاثیر گذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری در ورزش حرفه ای کشور است (۸).

مارتینز و همکاران^۴ (۲۰۱۳) در مقاله ای با عنوان "پشیمانی"، "نامیدی" و "اثر مالکیت" به این نتیجه رسیدند که احساسات روی اثر مالکیت تاثیر گذار است. احساسات منفی نامیدی و پشیمانی تاثیر مشخصی روی ارزیابی کالا دارد. همچنین دریافته اند که القاء پشیمانی اثر مالکیت کلاسیک را حذف می کند درحالی که نامیدی اثرات معکوس دارد. این یافته ها ضرورت رویکرد احساسات خاص برای درک آن اثرات روی تصمیم گیری را نشان می دهد (۹). داکوستا و همکاران^۵ (۲۰۱۳) در مقاله خود با عنوان "اثر تمایلی و تجربه سرمایه گذار" بررسی کردند که آیا تجربه سرمایه گذاری می تواند اثر تمایلی را کم کند یا خیر؟ یعنی این حقیقت که سرمایه گذاران سهام های در حال ضرر را بیشتر نکه می دارند تا سهام های در حال سود. نتیجه این شد که سرمایه گذاران مجرب تر کمتر تحت تاثیر قرار می گیرند (۳). کرامپتون^۶ (۲۰۱۴) جذب سرمایه هواداران و فروش سهام را از عوامل جذب سرمایه

روش های ابتکاری: یک سری قواعد سرانگشتی یا میانبرهای ذهنی که موجب سهولت در فرآیند تصمیم گیری خواهد شد. بدیهی است که روش های ابتکاری همواره به تصمیم گیری صحیح منجر نخواهد شد. تعاملات اجتماعی: اشخاص تمایل دارند در تصمیم گیری ها و قضاوت هایشان با دیگران همنا شوند (۱۴). پزشکی^۱ (۱۳۹۴) طبقه بندی زیر را برای عوامل رفتاری موثر بر تصمیم گیری و عملکرد سرمایه گذاران فردی در بورس اوراق بهادار تهران ارائه کرده است (۱۰).

جدول ۱. طبقه بندی عوامل رفتاری موثر بر تصمیم گیری مالی

عامل نمایندگی	کلیشه سازی، ضعف علمی و تجربی، تحلیل تکنیکال، همپوشانی ریسک
اعتماد بیش از حد	عدم رجوع به علم، عدم توجه به عملکرد تاریخی، محدودیت ذهنی و روانی، اعتماد بنفیس کاذب
نقطه اتکا	استفاده از اطلاعات مبهم، وجود رانت در بازار، ناآگاهی نسبت به بازار و عدم وقت کافی
سفسطه قمارباز	دستکاری قیمت، نداشتن سیستم معاملاتی و سپردن معاملات به شانس
در دسترس بودن	ذهنیت منفی در مورد تبلیغات و بی اعتمادی
پشیمان گریزی	انتشار اخبار نامربوط، وضعیت بد اقتصادی، تجربیات بد گذشته و روند نزولی بازار
بازار حسابداری ذهنی	رکود بازار، رانت و عدم کارایی بازار سرمایه معکوس شدن اثر پول، افزایش نسبت سرمایه، رجوع به تجار
رفتار توده وار	رکود بازار و بی اعتمادی و ترس نسبت به گذشته
اثر عوامل رفتاری بر عملکرد	جواب دادن حرکت جمعی در ایران بر اساس سابقه تاریخی، رشد سهام با حرکت توده وار

پژوهشگران از ابعاد مختلف به تحقیق در مورد مسائل مالی و سرمایه گذاری در ورزش پرداخته اند. پزشکی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی عوامل رفتاری موثر بر تصمیم گیری و عملکرد سرمایه گذاران فردی در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته است دریافت که اعتماد بیش از حد، وجود رانت در بازار، نداشتن سیستم معاملاتی و سپردن معامله به شانس، در

2. Falahpoor & Abdoalahi
3. Keshavarz & et al
4. Martinez
5. Dacosta & et al
6. Crompton

1. Pezeshki

یافته های تحقیق

جدول ۲. نتایج توصیفی ویژگی های دموگرافیک

تحصیلات	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	شغل	متخصص مدیریت ورزشی و اقتصاد	مدیر ورزشی	مدیریت ورزشی	اقتصاد، مدیریت، حسابداری و ..	مجموع
فراوانی	۴۶	۸۱	۳۳	۴۳	۶۱	۵۴	۵۱	۳۷	۱۶۰
درصد	۲۴	۴۳	۱۷	۲۴	۳۸	۳۳	۲۷	۱۹	۰/۱۰۰

بخش خصوصی در تاسیسات مورد نیاز ورزش قهرمانی شناسایی کردند، برنامه ریزی و بهره گیری از تکنیک های بازاریابی باعث کاهش تردید نسبت به سرمایه گذاری در تاسیسات بزرگ ورزشی می شود (۲). فدرسون و همکاران (۲۰۱۷). در پژوهشی با هدف بررسی تورش های احساسی و ارزیابی قیمت: شواهدی از شرط بندی های ورزشی در شبکه های اجتماعی دریافتند که احساسات و تایید بیشتر افراد (لایک) در مورد یک تیم یا یک مسابقه در تصمیم برای سرمایه گذاری و شرط بندی تاثیر گذراند (۶).

مطالعه ادبیات پیشینه نشان می دهد که در زمینه شناسایی عوامل رفتاری و تورش های رفتاری موثر بر قصد سرمایه گذاران برای سرمایه گذاری در ورزش استان کرمانشاه و ارتباط بین این عوامل پژوهش های کمی صورت گرفته است از این رو محقق در صدد است که ببیند الگوی از تورش های رفتاری سرمایه گذاران بخش خصوصی در ورزش استان کرمانشاه چگونه است؟

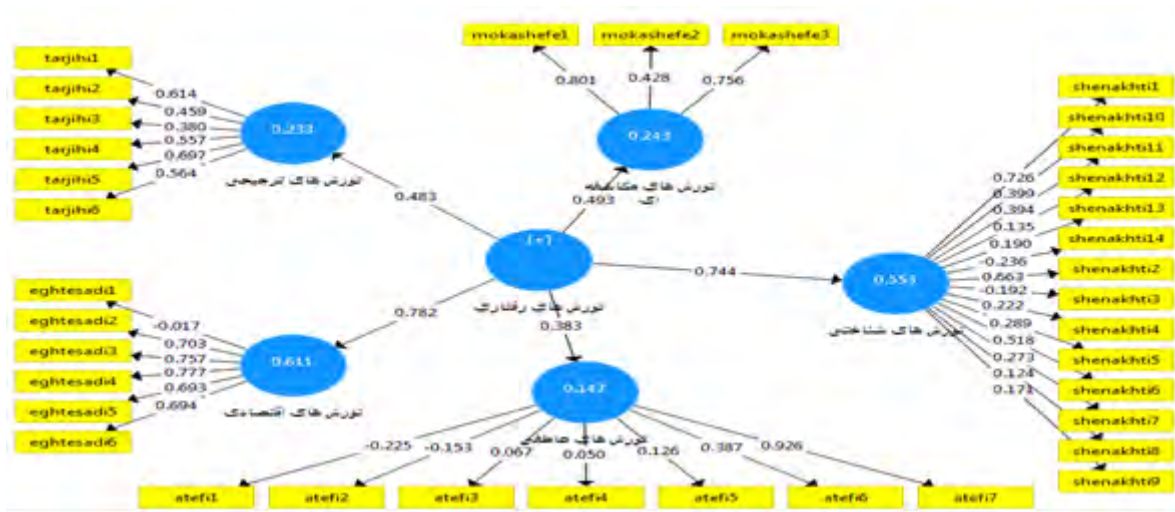
روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش جمع آوری داده ها، توصیفی از نوع میدانی می باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل متخصصین مدیریت ورزشی، اقتصاد و بازاریابی، سرمایه گذاران بخش خصوصی، مدیران باشگاه ها بودند. نمونه گیری بصورت نمونه گیری در دسترس انجام پذیرفت. حجم جامعه نامحدود بود و تعداد ۱۶۰ نفر نمونه آماری تحقیق را تشکیل دادند. برای تحلیل داده ها از روش های آماری توصیفی و استنباطی از جمله کلموگروف - اسمیرنف، تحلیل عاملی تأییدی و تحلیل مسیر با کمک دو نرم افزار SPSS 22 و Smart pls. 3 استفاده شد. جهت سنجش روایی مدل ها از روش معادلات ساختاری با روش حداقل مربعات جزئی، تحلیل مسیر و تحلیل عاملی تأییدی بهره گرفته شد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه محقق ساخته تورش های رفتاری بود، که توسط فلاح پور و عبداللهی (۱۳۹۰) تدوین شد. تورش های رفتاری توسط ۳۶ گویه در ۵ بعد شناختی، اقتصادی، مکاشفه ای، ترجیحی و عاطفی طبقه بندی شدند. روایی پرسشنامه به تایید متخصصین ورزشی و اقتصاد رسید. پایای پرسشنامه در یک آزمون مقدماتی ۰/۸۱ گزارش شد (۵).

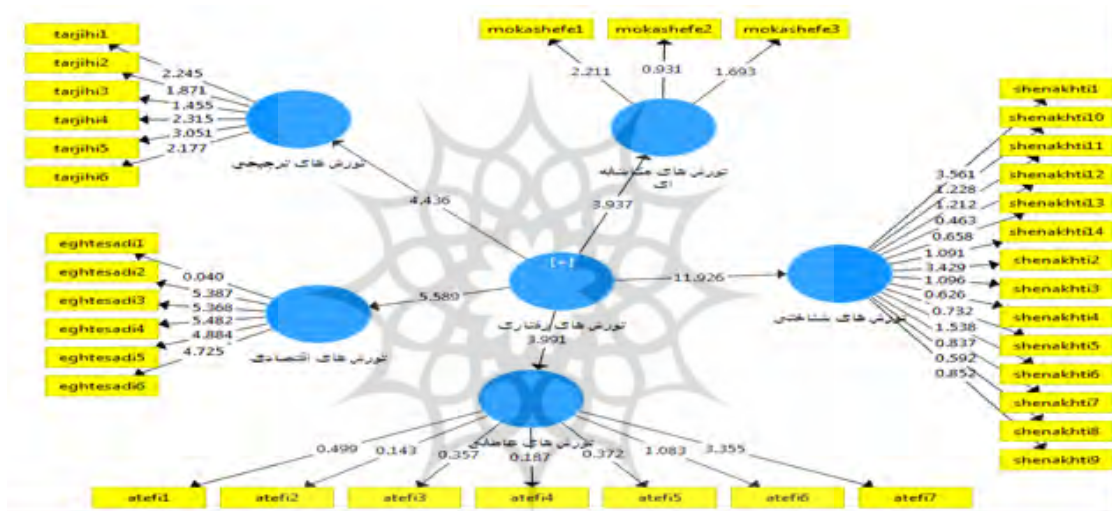
با توجه به عدم کفایت نمونه های نظر به فراوانی متغیر های تحقیق از روش حداقل مربعات جزئی برای آزمون فرضیات تحقیق استفاده شد. بررسی دیاگرام های تحقیق و نتایج تحلیل مسیر.

نمودار ۱ مدل تحلیل عاملی تأییدی دو مرتبه ای را در حالت تخمین ضرایب استاندارد نشان می دهد. متغیر تورش های رفتاری برون زا، و تورش های شناختی، مکاشفه ای، ترجیحی، عاطفی، اقتصادی درون زا می باشند. به منظور تحلیل ساختار پرسشنامه و کشف عوامل تشکیل دهنده هر سازه از بارهای عاملی استفاده شده است.

نمودار ۲ مدل تحلیل عاملی تأییدی را در حالت قدر مطلق معناداری ضرایب (t-value) نشان می دهد. این مدل در واقع تمامی معادلات اندازه گیری و معادلات ساختاری را با استفاده از آماره t، آزمون می کند. بر طبق این مدل، ضریب مسیر در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می باشد اگر مقدار آماره t از ۱/۹۶ بیشتر باشد.

نمودار ۱. مدل اولیه در حالت تخمین ضرایب استاندارد

نمودار ۲. مدل تحقیق در حالت قدر مطلق معناداری

جدول ۳. شاخص های روایی، پایایی

GOF	$\sqrt{R^2}$	\sqrt{AVE}	آلفای کرونباخ	R ²	CR	AVE	متغیرهای پنهان
۰/۴۳	۰/۸۸۴	۰/۷۵۰	۰/۶۹	۰/۷۸	۰/۸۰	۰/۴۴	تورش های اقتصادی
			۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۷۳	۰/۳۱	تورش های ترجیحی
			۰/۱۴	۰/۵۴	۰/۶۰	۰/۵۰	تورش های شناختی
			۰/۴۲	۰/۲۷	۰/۲۶	۰/۱۶	تورش های عاطفی
			۰/۵۴	۰/۴۲	۰/۷۱	۰/۴۷	تورش های مکاشفه ای
			۰/۶۳	۰/۷۶	۰/۶۷	۰/۱۰	تورش های رفتاری

مطالعه دارای میانگین واریانس استخراج شده بالاتر از ۰/۵ هستند. شاخص های پایایی ترکیبی (CR) و آلفای کرونباخ جهت بررسی پایایی پرسشنامه استفاده می شوند و لازمه تایید

جدول ۳ شاخص های روایی، پایایی را برای تمامی متغیرهای تحقیق نشان می دهد. با کمک شاخص میانگین واریانس استخراج شده مشخص شد که تمام سازه های مورد

تقویت می کند که الگوی به کار گرفته شده، الگویی نظری قوی برای طراحی تورش های رفتاری سرمایه گذاران در ورزش استان کرمانشاه است، در این مدل عوامل به ترتیب بارهای عاملی یا توانایی تبیین عوامل تاثیر گذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری در ورزش در ۵ دسته شامل تورش های اقتصادی ۰/۷۸، تورش های شناختی ۰/۷۴، تورش های مکاشفه ای ۰/۴۹، تورش های ترجیحی ۰/۴۸، تورش های عاطفی ۰/۳۸ روابط بین متغیر های پنهان با متغیر پنهان اصلی و نیز با یکدیگر معنادار بود.

نتایج پژوهش به طور کلی با نتایج پژوهش فدرسون^۱ و همکاران (۲۰۱۷)، فلاح پور و عبداللهی (۱۳۹۰)، کشاورز و همکاران (۱۳۹۴). داکوستا و همکاران (۲۰۱۳) مبنی بر تاثیر سوگیری ها و تورش های رفتاری بر تصمیم گیری سرمایه گذاران برای سرمایه گذاری و یا حمایت مالی از ورزش همخوان است.

در مدل طراحی شده تورش های اقتصادی در اولویت تورش های رفتاری بر اساس بار عاملی در مدل قرار گرفتند، این نتایج با نتایج تحقیقات، پزشکی، (۱۳۹۴)، مارتینز و همکاران، (۲۰۱۳)، کشاورز همکاران، (۱۳۹۴) مبنی بر در اولویت قرار دادن فاکتور های اقتصادی و سود حاصل از سرمایه گذاری و خوشبینانه در نظر گرفتن منافع اقتصادی برای ورود به سرمایه گذاری همخوان است. با توجه تغییر سبک زندگی افراد در جامعه و گرایش به حضور در فعالیت های ورزشی سرمایه گذاری اقتصادی در این زمینه می تواند در آینده منافع اقتصادی را به همراه داشته باشد. سرمایه گذاری در حوزه گردشگری ورزشی، خدمات مرتبط با سلامت، حمایت مالی و... می تواند از پرسود ترین سرمایه گذاری ها در مقایسه با دیگر صنایع باشد.

تورش های شناختی در اولویت دوم تورش های رفتاری در مدل قرار گرفتند. یافته های تحقیقات، شریفن (۲۰۰۸)، فلاح پور و عبداللی، (۱۳۹۰)، وی وان، (۲۰۰۸) مبنی بر تاثیر ابهام گریزی شناختی، توهم گریزی شناختی، حسابداری ذهنی، پیش بینی شناختی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران برای حضور در عرصه سرمایه گذاری در حوزه های مختلف، با این نتایج همخوان بود. غلبه بر مسائل شناختی و آگاهی از آن و آموزش مهارت های لازم در این زمینه می تواند بر رفع تنگناها و تردید های سرمایه گذاران برای تصمیم به سرمایه گذاری کمک کند (۱۳، ۵، ۱۷).

پایایی بالاتر بودن این شاخص ها از مقدار ۰/۷ می باشد. تمامی این ضرایب بالاتر از ۰/۷ می باشند و نشان از پایا بودن ابزار اندازه گیری می باشند.

شاخص نیکویی برازش مدل (GOF)

این شاخص سازش بین کیفیت مدل ساختاری و مدل اندازه گیری شده را نشان می دهد و برابر است با:

$$GOF \cong \sqrt{AVE} \partial \sqrt{R^2}$$

که در آن \overline{AVE} و R^2 میانگین \overline{AVE} و R^2 می باشد. بالا بودن شاخص مقدار GOF از ۰/۴ برازش مدل را نشان می دهد. مقدار شاخص برازش برابر ۰/۴۳ شده است و از مقدار ۰/۴ بزرگ تر شده است و نشان از برازش مناسب مدل دارد. به بیان ساده تر داده های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق برازش مناسبی دارد و این بیانگر همسو بودن سوالات با سازه های نظری است

جدول ۴. شاخص های واری اعتبار و کیفیت مدل

متغیرهای پنهان	SSO	SSE	Q2
تورش های اقتصادی	۱/۱۲	۸۴۵/۸۹	۰/۲۵
تورش های ترجیحی	۱/۱۲	۱۰۴۳	۰/۰۷
تورش های شناختی	۲/۶۱	۲/۵۷	۰/۰۴
تورش های عاطفی	۱/۳۰	۱/۳۸	۰/۰۲
تورش های مکاشفه ای	۵/۶۱	۵/۳۵	-۰/۰۶
تورش های رفتاری	۶/۷۳	۶/۴۶	۰/۰۴

در جدول شماره ۴، SSO مجموع مجذورات مشاهدات برای هر بلوک متغیر پنهان و SSE مجموع مجذور خطاهای پیش بینی برای هر بلوک متغیر پنهان و Q2 نیز شاخص اعتبار اشتراک را نشان می دهد. اگر Q2 مثبت باشد مدل اندازه گیری کیفیت مناسب دارد. چنانچه مشاهده می شود این مدل بصورت کلی در متغیر تورش های رفتاری بر اساس این معیار دارای مقادیر مثبت است که نشان می دهد مدل دارای کیفیت مناسب می باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از این پژوهش هدف از این پژوهش ارائه مدلی از تورش های رفتاری سرمایه گذاران در ورزش استان کرمانشاه بود. مدل از برازش مناسبی برخوردار بود که حاکی از همسو بودن گویه ها با سازه های نظری پژوهش است. که این فرضیه را

گذار، تمایل به ریسک همخوان است. ترجیح سرمایه گذاران به سرمایه گذاری در عرصه هایی که دارای ریسک کمتر و ارزش افزوده بیشتر می باشد از عواملی است که می تواند هر فردی را به سرمایه گذاری راغب کند (۶، ۱۰).

آموزش مهارت های لازم به سرمایه گذاران برای غلبه بر محدودیت های رفتاری و آشنا کردن آنان با محیط جدید فعالیت های پرسود و جذاب سرمایه گذاری در ورزش همچون گردشگری ورزشی، تندرستی و سلامت، باشگاه داری حرفه ای ورزش های آبی، خدمات تفریحی و اوقات فراغت ... می تواند باعث توسعه ورزش استان، اشتغال زایی بهبود سطح سلامت جامعه شود.

تورش های مکاشفه ای در اولویت سوم تورش های رفتاری قرار گرفت، تحقیقات فلاح پور و عبداللهی (۱۳۹۰). فدرسون و همکاران (۲۰۱۷) و داکوستا و همکاران (۲۰۱۳) مبنی بر تاثیر به حساب شانس گذاشتن سرمایه گذاری ها (سفسطه قماربازان) و تکیه بر پیش آمد های غیر قابل احصا همخوان بود. گاهی به دلیل در اختیار داشتن منابع مالی زیاد در نزد سرمایه گذار و نیز علاقه به حوزه خاص می تواند سرمایه گذار را به این ترغیب کند که معادلات مالی را کنار گذاشته و به یک عرصه خاص که در اینجا ورزش است حضور پیدا کند (۵، ۳، ۶). تورش های ترجیحی در اولویت چهارم تورش های رفتاری قرار گرفتند تحقیقات فدرسون و همکاران (۲۰۱۷) و پزشکی (۱۳۹۴) مبنی بر تاثیر مد نظر قرار دادن ارزش افزوده سرمایه

منابع

1. Askarian, Fariba. Jafari, Afshar. Investigating the amount of sport investment in public and private parts of Iran during 1998-2001. Harakat; 2006. V:24:25-43. (Persian).
2. Crompton, J. L. Proximate development: an alternate justification for public investment in major sport facilities?. *Managing Leisure*, 2014. V: 19(4), 263-282.
3. Da Costa Jr., N., Goulart, M., Cupertino, C., Macedo Jr., J., Da Silva, S. "The disposition effect and investor experience", *Journal of Banking & Finance*. 2013. Volume 37, Issue 5, Pages 1669-1675.
4. Dohmen T, Falk A, Huffman D, Sunde U. "Are risk aversion and impatience related to cognitive ability?", *American Economic Review*, 2007. 100(3): 1238-1260.
5. Falahpoor, saeid, Abdoallahi, Gholamreza. Identifying and weighing behavioral attitudes of investors in Tehran Stock Exchange AHP-Fazi. *Financial research*. 2011. V; p: 99-120. (Persian) .
6. Feddersen, A., Humphreys, B. R., & Soebbing, B. P. Sentiment bias and asset prices: Evidence from sports betting markets and social media. *Economic Inquiry*, 2017. 55(2), 1119-1129.
7. Khosravizade, Esfandiar, Alireza, Bahrami, Hafdadi, Abed. Barriers to investment and private sector participation in sport in central province. *Sport Management Studies*. 2014; V:24, P:207-222. (persain).
8. Keshavarz, Logman, Aboalfazl. Farahani, Mosavi Jahromi, Yegane, Faraziani, Fateh. Factors Affecting the Behavior of the Private Sector to Invest in Professional Sports and a Model. *Organizational Behavior Management in Sport Studies* .Vol. 2, No.8, Winter 2016, Pp: 45-56.
9. Martinez L.F., Zeelenberg M., Rijsman J.B., "Regret, disappointment and the endowment effect", *Journal of Economic Psychology*. 2011, V: 32, I: 6, P: 962-968.
10. Pezeshki, Zohre. Behavioral factors affecting the decision making and performance of individual investors in Tehran Stock Exchange. master's thesis of Tehran University; 2015. P: 7-10. (Persian).
11. Raei, Reza, Falah poor, Saeid. Behavioral Finance Different Approach in Financial Sphere, *Financial Research*, Faculty of Management, University of Tehran. 2004; V:18, P: 77-106. (Persian).
12. Razavi, seied Mohamad Hosein. Privatization and development of sport in the mindset of the country's physical education managers. *Sports Science Research*. 2004. P: 1- 12. (Persian).
13. Shefrin, H., "Behavioral Corporate Finance: Decision that Create Value", McGraw Hill Press. 2007.
14. Shahrabadi. Aboalfazl, Yosefi, Rahele. Introduction to Behavioral Finance, *Journal of the Exchange*. 2007. V: 69, p: 45-59. (Persian).

15. Talangi, Ahmad. Confronting the New Financial Theory and Behavioral Tax ". Financial Research, Faculty of Management, University of Tehran, 2004. V: 3, P: 7-25. (Persian).
16. Shank, M. D., & Lyberger, M. R. Sports marketing: A strategic perspective. Routledge.2014.
17. Wu, Wei-Wen "Choosing knowledge management strategies by using a combined ANP and DEMATEL approach". Expert Systems with Applications 2008, 35: 828-835.

